

Jaargang 7 zomer 2007

- 2 Erfgoedagenda
- 6 RHC Groninger Archieven
- 7 Stad & Lande
- 8 Huis van de Groninger Cultuur

Regionaal Historisch Centrum
Groninger **Archieven**

**Stad
& Lande**

Huis van de Groninger Cultuur

Erfgoedagenda

Op het moment van uitgave van deze nieuwsbrief waren nog niet alle programma's bekend. Daarom staan ook contactgegevens opgenomen van organisatoren, van wie nog geen activiteiten in deze agenda konden worden opgenomen. Wij raden u aan tevoren nadere informatie op te vragen.

Colofon

Nieuwsbrief Cultureel Erfgoed Groningen is een gezamenlijke uitgave van:
RHC Groninger Archieven
Huis van de Groninger Cultuur
Vereniging Stad & Lande

Het Museumhuis Groningen verzorgt de rubriek Tentoonstellingen in de Erfgoedagenda.

De Nieuwsbrief Cultureel Erfgoed Groningen maakt onderdeel uit van het tijdschrift *Stad & Lande* en wordt daarnaast los verspreid.

Afbeelding omslag

Openluchtbad De Papiermolen, Groningen, ca. 1960. Foto Steenmeijer, collectie RHC Groninger Archieven (1785-12013)

Oplage

2850

Eindredactie

Monique Banda

Redactie

Jona van Keulen, Margriet Dijk, Henk Scholte, Willy van der Schuit, Thea Pol

Medewerkers

Jikke Sikkes

Vormgeving

Richard Bos, Leeuwarden

Productie

Cicero, Haren

De verschijningsdatum is aan het begin van ieder kwartaal. Bijdragen voor het volgende nummer van de Erfgoedagenda aanleveren vóór 1 augustus 2007 t.a.v. Redactie Nieuwsbrief Cultureel Erfgoed Groningen, Cascadeplein 4, 9726 AD Groningen óf j.van.keulen@groningearchieven.nl

Activiteiten

Juli

Zo 1 Zomerwandeling met gids Bert Rogaar rond het thema: Bospark als groen monument. In het park van de Fraeylemaborg te Slochteren. Start om 14.00 uur bij de Oranjerie. Georganiseerd door de Fraeylemaborg.

Augustus

Vr 10 Historische Dagen op het Landgoed Verhildersum te Leens tot en met zondag 12 augustus.

Za 25 ZomerJazzFietsTour: fietsend door het Reitdiepdal kan een keuze gemaakt worden uit een groot aantal concerten in middeleeuwse kerkjes, borgen en boerenschuren. Nadere informatie, ook over kaartverkoop, bij de gelijknamige stichting.

September

Za 1 De Slag om Zoutkamp. De sfeer van het jaar 1589 herleeft in Zoutkamp met als hoogtepunt het naspelen van de historische slag uit dat jaar. Georganiseerd door meerdere instellingen. Nadere inlichtingen bij Visserijmuseum Zoutkamp.

Za 1 Koetsentocht rond de Fraeylemaborg: een stijlvolle koetsentocht passeert

de borg. In het kader van het Nationaal Kampioenschap Aanspanningen. Nadere informatie bij de Fraeylemaborg.

Za 8 Open Monumentendag. Dit jaar is er speciale aandacht voor monumenten van jongere bouwkunst. In vele gemeenten doen organisaties mee. Informatie over de plaatselijke programma's: via de vvv's, in de speciale Monumentendagkranten en op de website www.openmonumentendag.nl

Ma 24 Groninger Boekendagen tot en met zaterdag 29 september. Zaterdag 29 september is tevens de Dag van 't Grunneger Bouk. Georganiseerd door Bibliothet Groningen.

Ma 24 Start cursus 'Groningen in stukken' door dr. Jan van den Broek (RHC Groninger Archieven). De deelnemers maken kennis met Groningen en Groningerland in de middeleeuwen en de vroegmoderne tijd aan de hand van enkele tekstuele bronnen, die beslissende episodes markeren in de geschiedenis van Stad en Lande. Deze cursus duurt zes weken (24 september, 1, 22 en 29 oktober en 12, 19 november) van 13.15 - 15.30 uur en vindt plaats in één van de universitaire gebouwen. Georganiseerd door de Seniorenacademie Groningen.

Wo 26 Lezing door J.F. Oldenhuis: 'Boeven in de familie. Verhalen in de rechtbankarchieven van na 1811 en het zoeken in deze bronnen'. Georganiseerd door de NGV afd. Groningen. In de Groninger Archieven om 20.00 uur (gebouw open om 19.30 uur).

Vooraankondiging

Za 13 Oktober: de Dag van de Groninger Geschiedenis. Van 11.00 tot 17.00 uur in het gebouw van de Groninger Archieven. Het thema is dit jaar 'Wonen in Groningen'. Voor meer informatie over het programma: www.dagvandegroninger-geschiedenis.nl.

Contactinformatie van organisatoren

- Biblionet Groningen, tel. (050) 365 09 11, vragen naar mw. M. Gröniger en www.pronkjewail.nl/boukendagen
- Frayelemaborg te Slochteren, tel. (0598) 42 15 68 en www.fraylemaborg.nl
- Landgoed Verhildersum te Leens, tel. (0595) 57 14 30 en www.verhildersum.nl
- Nationaal Rijtuigmuseum Nienoord te Leek, tel. (0594) 51 22 60 en www.rijtuigmuseum.nl
- NGV afd. Groningen, secr. R. Ploeger, tel. (050) 525 15 09 en www.ngvgroningen.nl
- RHC Groninger Archieven, tel. (050) 599 20 00 en www.groningerarchieven.nl
- Seniorenacademie Groningen en Drenthe, tel. (050) 363 65 97 en www.hovoseniorenacademie.nl
- Stichting het Groninger Landschap, tel. (050) 313 59 01 en www.groningerlandschap.nl
- Stichting Kunst in Zicht, tel. (050) 318 86 51 en www.kunstinzicht.org. Opgave voor deelname bij Athena's Boekhandel, Oude Kijk in 't Jatstraat 42 te Groningen of via Postbus 1181, 9701 BD Groningen.
- Stichting Oude Groninger Kerken, tel. (050) 312 35 69 en www.groningerkerken.nl
- Stichting Zomer Jazz Fiets Tour, tel. (0594) 62 17 07 en www.zjft.nl
- Streekhistorisch Centrum te Stadskanaal, tel. (0599) 61 26 49 en www.streekhistorischcentrum.nl
- Veenkoloniaal Museum te Veendam, tel. (0598) 36 42 24 en www.veenkoloniaalmuseum.nl
- Vereniging Stad&Lande, www.stad-lande.nl; voor informatie over de lezingen ook bij de Groninger Archieven: tel. (050) 599 20 00
- Visserijmuseum Zoutkamp/vvv Lauwersland, tel. (0595) 40 19 57 en www.visserijmuseum.com/slagomzoutkamp

Tentoonstellingen

'Verdraaid leuk onderzoek'

Kleinere onderzoeken worden vaak niet bekend bij het grote publiek. Toch zijn de uitkomsten hiervan wel de moeite waard. Op de tentoonstelling zijn zeer uiteenlopende en soms bizarre voorbeelden te zien die inzicht geven in de werkwijze van onderzoekers, hun resultaten en de problemen die zij ondervonden. Sommigen waren slachtoffer van hun tijd, anderen waren hun tijd juist ver vooruit.

Universiteitsmuseum Groningen tot en met 19 augustus

‘Een wolk van een baby’

Een overzichtstentoonstelling waarin de geschiedenis van de verloskunde wordt belicht. Naast zwangerschap en bevalling is er ook aandacht voor tradities rondom geboorten. Hoe keek men vroeger aan tegen zwangerschap, hoe wist men vroeger eigenlijk of je wel of niet zwanger was, hoe bevielen vrouwen in de middeleeuwen en waarom brengt de ooielaar de kinderen?

Museum Stad Appingedam tot en met 26 augustus

‘Bent u een goed verstaander?’

Deze kleine expositie heeft taal als thema. Begrijpen en verstaan doen we zelf ontelbare keren zonder erbij stil te staan. Meestal gaat het goed. Soms gaat het fout. Deze expositie maakt de bezoekers daarvan bewust waarbij ze af en toe op het verkeerde been worden gezet. Bezoekers kunnen zelf experimenteren met taal en zodoende meewerken aan een wetenschappelijk experiment waarvan de resultaten later dit jaar bekendgemaakt worden.

Universiteitsmuseum Groningen tot en met 2 september

‘Mariko Mori’

Een solotentoonstelling van de Japanse kunstenaar Mariko Mori. Haar eerste grote museale expositie in Nederland toont vroege en recente fotografie, tekeningen en installaties. Het hoogtepunt in de tentoonstelling is de interactieve installatie, Wave Ufo.

Groninger Museum Groningen tot en met 2 september

‘Con Artists – A silent history’

Tekeningen van de New Yorkse graffiti-kunstenaars Case 2 en Kez 5, die te zien zijn in het prentenkabinet. Deze kunstenaars tekenen hun eigen verhalen en dromen. Vanwege hun verblijf in de gevangenis zijn ze gedwongen materiaal te gebruiken wat voorhanden is. Case 2 behoort tot de oude garde van de New Yorkse graffiti-scène. Kez 5 kan gezien worden als een verte-

genwoordiger van de jonge graffiti-kunstenaars.

Groninger Museum Groningen tot en met 16 september

‘Blauw Blau: blauwverven en blauwdrukken’

Blauwdrukken en blauwverven: zeldzaam geworden technieken om textiel te dessinieren en te kleuren. De expositie besteedt aandacht aan de historie en er zijn allerlei benodigdheden voor het blauwdrukken en -verven als stoffen, stempels, verfstoffen en verfbaden te zien. De materialen zijn voor een groot deel afkomstig uit de werkplaats van blauwdrukker Georg Stark uit Jever (Dld). Blauw Blau is een Nederlands-Duits samenwerkingsproject en is gedurende de winterperiode te zien in het Palast in Rastede.

Landgoed Verhildersum Leens van 9 juni tot en met 23 september

‘Fiep in de krant’

Een beeld van het tekenwerk dat Fiep Westendorp tussen 1948 en 1968 maakte voor de vrouwen- en kinderpagina van ‘Het Parool’. Centraal staan de thema’s die op de vrouwenpagina aan de orde kwamen, zoals de vrouw en haar uiterlijk, haar werk, het huishouden, de opvoeding, emancipatie en de relatie man-vrouw. Ook is er een ruime selectie van illustraties die Fiep Westendorp maakte voor de kinderpagina. Hier begon de samenwerking met Annie MG Schmidt en Mies Bouhuys en ontstonden de legendarische figuren van Jip en Janneke en de poezen Pim en Pom.

Grafisch Museum Groningen tot en met 30 september

‘Zo woonden zij’

19e-eeuw borginterieur

Het is of de bewoners net even weg zijn en ieder moment kunnen terugkeren, zo levensecht wordt alles getoond. Een kijkje op kamers, keuken en kelder van borgbewoners in de 19e eeuw.

Landgoed Verhildersum Leens tot en met 28 oktober

‘Van artisjok tot zonnehoe. Smaak en gezondheid op de Menkemaborg in de 18e eeuw’.

Het archief van de familie Alberda bevat een kookboek met 300 recepten. De recepten zijn voor het maken van taarten, vlaaien en koekjes, het bereiden van grote variatie aan vlees- en visgerechten, de inmaak van fruit en groente, waaronder likeuren, gelei en moes. Groenten worden nauwelijks genoemd, maar artisjok wel en ook nu wordt deze groente verbouwd in de groentetuin naast de borg. Gezondheid was een belangrijk punt van aandacht in de 18e eeuw vandaar ook dat er honderd geneeskrachtige recepten zijn om allerlei kwalen te genezen. Een enkel recept laat zien dat de 18e-eeuwse borgbewoners ook ijdel waren, want ze konden zich mooi maken met een ‘roode pomade voor de lippen’ en het ‘hayr zwart maken en het vel wit’.

Museum Menkemaborg Uithuizen, seizoen 2007

‘Daar de liefde die onwankelbaar blijft...’ Fotoroute langs middeleeuwse kerken

In het kader van de Noorderlicht manifestatie ‘Act of Faith’ exposeren fotografen van 22 sept. t/m 28 oktober in middeleeuwse kerken in de provincie Groningen. De titel van de tentoonstelling is een uitspraak van abt Emo van Huizinge uit de kroniek van klooster Wittewierum. De exposerende fotografen maken werk, geïnspireerd door het thema en de locatie. Openingstijden zijn zaterdag en zondag van 13.00-17.00 uur. Meer informatie: www.stichtingcircuit.nl of bel Ewa Normann 050-3604265

'Langs het monnikenspoor', de Kroniek van Aduard', tentoonstelling naar aanleiding van 10 Jaar kloostermuseum Sint Bernardushof

Museum Sint Bernardushof Aduard tot en met 31 oktober

Erfgoedpublicaties

Jan van den Broek

Groningen, een stad apart – €49,50

Het veelbesproken proefschrift van Jan van den Broek, oud-gemeentearchivaris van Groningen. Deel 35 in de Groninger Historische Reeks. Zie voor een beschrijving de vorige Nieuwsbrief.

Michiel Brandsma en Maarten Duijvendak

Canon van het Noorden – €9,95

In korte heldere teksten geeft dit boek een overzicht van de belangrijkste gebeurtenissen uit het verleden van Noord-Nederland.

Anton Brand e.a.

De kunst van het stadhuis – €12,50

Het openbaar kunstbezit in het stadhuis van de gemeente Groningen, met veel foto's en verklarende teksten in een mooi vormgegeven boekje.

Diverse auteurs

Veenkoloniale Volksalmanak 2007

– €10,00

Hét jaarboek voor de geschiedenis van de Groninger Veenkoloniën. Negentiende jaar. Over lokale (sociaal-democratische) politici wordt geschreven, een oud-boer vertelt over de veranderingen die hij heeft meegemaakt op zijn bedrijf - het is een kleine greep uit de inhoud.

G. de Roo e.a.

Expeditie woonlandschappen – €23,50

Het landschap als drager van een regionale wooneconomie. Een discussie over de toekomstige ruimtelijke inrichting van de noordelijke regio.

Groningana, Stad en Provincie

Van 16 juni tot en met 18 augustus houdt boekhandel Godert Walter (Oude Ebbingestraat 53 te Groningen) weer de jaarlijkse (22ste) verkooptentoonstelling.

Diverse auteurs

Jaarverslagen 83-90, 1999-2006

– €14,00

De Vereniging voor Terpenonderzoek heeft de jaarverslagen over 8 jaar in dit boek verzameld. O.a. verslagen van opgravingen in Ezinge, Hoxwier en Termunterzijl.

Luc Eekhout

Nienoord – €12,50

Een geschiedschrijving van de borg van het eerste begin tot het museum. De families Van Ewsum, Von Inn- und Knyphausen en Van Panhuys zijn bewoners van de borg geweest.

Albert Buursma

Westerwolders over vroeger – €25,00

De geschiedenis van Westerwolde in de 20e eeuw vastgelegd aan de hand van ooggetuigenverslagen. Het boek is geschreven als een radioreportage, met de regisseur als samensteller die de fragmenten inleidt, verbindt en eventueel van een kort commentaar voorziet.

Pieter 't Hart

Zeehondenjacht in Nederland 1591-1962 – €32,50

Het proefschrift gaat o.a. in op de achtergronden van de premieregeling, de ontwikkeling en de juridische vorm daarvan. Aan de hand van eeuwenoude administraties presenteert 't Hart de resultaten die de premiejacht opgeleverd heeft.

Stichting Beeldlijn: deze stichting maakt documentaire films over het culturele, sociale en politieke leven in het Noorden. Hieronder enkele nieuwe uitgaven:

Piet Hein van der Hoek

Kopland, De taal van het verlangen

– €15,00

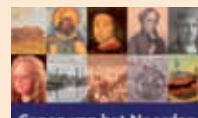
Een documentaire over de dichter Rutger Kopland uit Glimmen. Hij is één van de populairste dichters van ons land. Zijn bundels beleven herdruk op herdruk. Maar Kopland was in het dagelijkse leven ook psychiater, cabaretier, toneelspeler en filmmaker. (50 minuten).

Jasper Huizinga en Lotte Veldman

Ypke – €15,00

De film 'Ypke' geeft een beeld van de drijvende kracht achter tal van opvallende bouwprojecten: Het Groninger Museum, de Waagstraat, het Cascadecomplex, de Brinkflats, de Openbare Bibliotheek en Hoornse meer. Oud wethouder Ypke Gietema roept nog steeds gemengde en soms heftige reacties op, al is het al weer vijftien jaar geleden dat hij aftrad als wethouder. (40 minuten)

GRONINGEN
EEN STAD APART

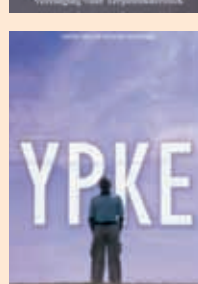
Canon van het Noorden
Het historisch belang van Noord-Nederland

VEENKOLONIALE
VOLKSALMANAK

Jaarverslagen
83-90, 1999-2006

RHC Groninger Archieven

Informatiecentrum voor de geschiedenis van stad en provincie Groningen

Dienstverlening

De openingstijden van de studiezaal zijn in 2007:

dinsdag: 9.00-21.00 uur

woensdag - vrijdag: 9.00-17.00 uur

In de maanden juli-augustus:

dinsdag - vrijdag: 9.00-17.00

Extra geopend

zaterdag 9 sept.: 10.00-16.00 uur

Het RHC Groninger Archieven is verder gesloten op:

maandag 27 augustus

dinsdag 28 augustus

Voor nadere inlichtingen over de onderzoeksmogelijkheden bij en het aanbod van de Groninger Archieven: www.groningerarchieven.nl

U kunt zich daar ook aanmelden voor onze e-mailservice.

RHC Groninger Archieven

Cascadeplein 4

Postadres: postbus 30040

9700 RM Groningen

Tel: (050) 599 20 00

E: info@ Groningerarchieven.nl

Nieuws

Hebt u suggesties of opmerkingen over onze cursussen?

De Groninger Archieven werken aan de vernieuwing van hun cursusaanbod. We willen vaker workshops en bijeenkomsten organiseren naast de cursussen die bestaan uit meerdere lessen en meer inspelen op digitale ontwikkelingen. Er valt immers steeds meer op websites te vinden en te bekijken en mensen met belangstelling voor geschiedenis beginnen vaak op het internet. Maar we zijn ook erg benieuwd naar uw wensen. Daarom staat er op onze website een vragenlijst om uw belangstelling te peilen. U kunt de enquête op de site invullen maar we willen u ook het vragenformulier toesturen. U kunt reageren tot 1 september 2007. Daarna gaan wij ons programma voor dit najaar vaststellen.

Depots in Hoogkerk in gebruik: mogelijk aanpassing van de dienstverlening

De depots in ons gebouw aan het Cascadeplein zijn vol. Gelukkig krijgen wij nu de beschikking over extra depots in Hoogkerk. Een deel van onze collectie gaat daarheen. Ook dat gedeelte is gewoon raadpleegbaar in onze studiezaal. Maar als studiezaalbezoeker krijgt u aangevraagde stukken nu binnen een half uur bij uw tafel bezorgd. Dat kan niet met de stukken die in Hoogkerk in de depots staan. Nadere informatie komt beschikbaar in een aparte folder en op onze site. Wij raden u aan als voorbereiding op uw studiezaalbezoek daarnaar te kijken of ons te bellen.

Studiezaal

Nieuwe toegangen beschikbaar

Sinds het verschijnen van de vorige Nieuwsbrief zijn de volgende nieuwe toe-

- gangen op archieven beschikbaar gekomen in de studiezaal en op onze website.
- 201 Hervormde gemeente Aduard, 1616-1969 (herzien)
  - 326 Hervormde gemeente Westernieland en Saaxumhuizen, 1635-1961 (herzien)
  - 361 Doopsgezinde gemeente Den Horn, 1728, 1758-1968 (herzien)
  - 459 Rederijderskamer "Streven naar volmaking" te Kommerzijl, 1857-c. 1962 (herzien)
  - 1239 Groninger Lawn Tennis Bond, 1913-1980 (herzien)
  - 1336 Gemeentearchief van Groningen, 1910-1994 (herzien)
  - 1707 Vereniging voor Volksvermaken Groningen (herzien)
  - 2273 Bakkerij de Haan te Sappemeer, 1919-1946
  - 2275 Latijnse School te Veendam, 1828-1879
  - 2276 Tricotfabriek A. Schmidt & Zoon NV te Wildervank, 1870-1932
  - 2278 E. Engels Jzn. En J. Engels te Zuidbroek, 1940-1951
  - 2292 Dienst Stadsbezittingen, kantoor Ter Apel c.a., 1800-1992

Nieuwe genealogieën beschikbaar

De afgelopen periode zijn de volgende publicaties, van belang voor familieonderzoek in Groningen, opgenomen in onze collectie in de studiezaal:

Koning: Afstammelingen van Hinderk Hinderks Koning.

Linnemann en Lindeman: Linneman en Lindeman afstammelingen.

Knapper: Afstammelingen van Jan Jans Knapper.

Franken: Afstammelingen van Jakob Hindriks Franken en Bouwe Hinderks.

Main, Mein en Meijns: Main, Mein, Meijns nazaten van.

Heckman/Hekman: Heckman/Hekman in Noordoost-Nederland sinds de 16e eeuw.

Bakker: Genealogie van Tamme Sytse Bakker per generatie.

Konijnenburg: Genealogie van het geslacht Van Konijnenburg (Conijnenburch)

Erfgoednieuws

Symposium Streektaal en Media

Op 20 april vond er in het MC 'de Carroussel' in Ommen een symposium plaats rondom het thema 'Streektaal en Media' in het SONT-gebied.

Voor deze bijeenkomst waren de gezamenlijke overheden, de regionale omroepen en Nedersaksische taalorganisaties door SONT (Stichting Streektaal Organisatie in het Nedersaksisch Taalgebied) uitgenodigd. Van de aanwezige regionale omroepen (RTV Noord, RTV Oost, RTV Drenthe en Omrop Fryslân) werd gevraagd hun visie te geven over de rol die zij hebben bij het bevorderen en het instant houden van het Nedersaksisch en het Fries.

De aftrap werd gedaan middels een tweegesprek tussen Arend ten Oever van SONT en gedeputeerde J.C. Gerritsen van de provincie Groningen. Hier werd de nieuwste stand van zaken, aangaande de erkenning van het Nedersaksisch in deel III van het Europese Handvest, aan de hand van een aantal vragen toegelicht. De gedeputeerde sprak ook namens de andere provincies en gaf hierbij aan, dat er na 26 september 2006, toen er een petitie aangeboden werd aan de vaste Kamercommissie van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties, nog geen reacties uit Den Haag gekomen waren.

Hierna was het woord aan de regionale omroepen. Als er meer in de streektaal gesproken wordt, zullen ook de media zich daarbij aanpassen, dat concludeerden de omroepen. Het dialect staat vaak dichterbij de mensen, dan het Nederlands. Het steekt de streektaalorganisaties echter, dat de publieke regionale omroepen weinig aandacht hebben voor de streektaal in hun nieuwsuitzendingen. Dit in tegenstelling tot Omrop Fryslân waar de voertaal niet anders is dan Fries. De overige omroepen zeggen geen taak te hebben om de (streek)taal te promoten. 'We zijn geen streektaal-EO, maar een omroep voor iedereen in de provincie Groningen', aldus Roel Dijkhuis, directeur van RTV Noord. De omroepen willen niet dat de streektaal

van bovenaf wordt opgelegd maar op natuurlijke wijze door het publiek wordt aangereikt. Bij RTV Oost wordt in nieuwsuitzendingen alleen dialect gesproken als de situatie daarom vraagt. Volgens programmamamaakster Thea Kroeze van RTV Oost is de rijkdom van de streektaal nog altijd de humor. In varia-programma's wordt dan ook meer in de streektaal gesproken.

Het Gronings wordt bij RTV Noord niet gestimuleerd maar wel gesproken. "Daar zijn wij niet voor. Wij volgen en registeren en voeren geen taalpolitiek", aldus omroepdirecteur Roel Dijkhuis. Ook hier wordt de streektaal in de nieuwsuitzendingen toegepast daar waar het kan. Op de vraag waarom een journaal niet helemaal in de streektaal gemaakt wordt, was de reactie dat de kijker het nieuws dan niet serieus zou nemen. SONT maakt zich al jaren sterk voor de erkenning van het Nedersaksisch. 'Het loopt achteruit met de streektaal als we niet elke centimeter bevechten. Het behoud van het culturele erfgoed valt of staat met erkenning', aldus Arend ten Oever, voorzitter van het SONT. 'We moeten voorkomen dat sprekers van dialect gaan denken dat hun taal minder de moeite waard is of dat het voor de grap is.'

Nieuwe website Huis van de Groninger Cultuur

Het Huis van de Groninger Cultuur heeft een nieuwe website op het oude adres www.huisvandegroningercultuur.nl. De website geeft een uitgebreid overzicht van de activiteiten, werkzaamheden en projecten van het Huis van de Groninger Cultuur. De site is verdeeld in een aantal rubrieken: *Wat doen wij?*, *Nieuws*, *Wie zijn wij?*, *Subsidie*, *Agenda*, *Archief*, *Platform en Links*. Op de 'Wat doen wij?'-pagina vindt u een overzicht van de dagelijkse werkzaamheden van het Huis en informatie over de verschillende taalcursussen Gronings. Op de Nieuwspagina worden nieuwsberichten uit de Groninger cultuurwereld vermeld. Heeft u zelf een nieuwsbericht voor de website, stuur dit dan naar info@huisvandegroningercultuur.nl of via ons postadres.

Het Huis van de Groninger Cultuur stimuleert activiteiten en organisaties gericht op het ontwikkelen, verspreiden, behouden en beschermen van de Groninger Cultuur en informeert daarnaast particulieren, culturele organisaties, instellingen en overheden.

Cascadeplein 4
9726 AD Groningen
Tel. (050) 599 20 60/61
www.huisvandegroningercultuur.nl

Roel Dijkhuis

Stad & Lande

Stad & Lande is een cultuurhistorische vereniging die zich richt op een ieder die zich interesseert voor de geschiedenis van stad en provincie Groningen. De vereniging wil de kennis over en de belangstelling voor de geschiedenis bevorderen door het organiseren van activiteiten op het gebied van onderzoek, educatie, publiekprojecten en publicaties.

Vereniging Stad & Lande
Postbus 41122
9701 CC Groningen
www.stad-lande.nl

*Kennis van de eigen geschiedenis
verrijkt*

Raam van het kerkje te Noorddijk. Fotografie: Nora van der Ziel.

Succesvol jaar achter de rug

Tijdens de jaarvergadering in april jongstleden zijn de gebruikelijke activiteiten van de vereniging gememoreerd. Zo was het ook in 2006 mogelijk om vier interessante lezingen over uiteenlopende onderwerpen bij te wonen. Daarnaast was er weer een reeks met de Groninger Archieven en de Nederlandse Genealogische Vereniging afdeling Groningen georganiseerd. Nieuw is dat een aparte commissie, bestaande uit Egbert van der Werff en Jonn van Zuthem, vanaf halverwege 2006 de organisatie van de lezingen op zich heeft genomen.

De voorjaarsexcursie naar aanleiding van de tentoonstelling over 'Professor van Giffen en het geheim van de wierden' in het Groninger Museum was in een mum van tijd volgeboekt. Uiteindelijk zijn twee bussen naar de wierden in Oost-Friesland vertrokken. De najaarsexcursie vond plaats in de Week van de geschiedenis en was samen met Biblio.net georganiseerd. Het thema was 'Geloof en bijgeloof'.

De veranderingen rond het Tijdschrift Stad en Lande en de Nieuwsbrief Cultureel Erfgoed hebben geresulteerd in een nieuwe en frisse uitgave. Ook is in 2006 het Historisch Jaarboek Groningen gepubliceerd.

De website van de vereniging is in een nieuw jasje gestoken, evenals de programmering van de Dag van de Geschiedenis. Deze was in 2006 zo mogelijk nog breder en gevarieerder dan voorgaande jaren. Het aantal bezoekers is geschat op ongeveer 1700.

Het ledental van Stad en Lande is in 2006 licht gestegen, naar 959. Hiermee lijkt een einde gekomen te zijn aan een dalende trend!

Bestuurswissel

Tijdens de jaarvergadering heeft de vereniging afscheid genomen van Roel Olivier, die na twee termijnen is gestopt als bestuurslid van Stad en Lande. Hij wordt opgevolgd door Lotte Kleijssen. Zij is als projectcoördinator van Het Verhaal van Groningen nauw betrokken bij de digitale presentatie van de geschiedenis van onze provincie, een project waarbij diverse instellingen op het gebied van cultuurhistorisch erfgoed betrokken zijn. (www.hetverhaalvangroningen.nl)

Roel Olivier blijft actief binnen de vereniging als commissielid voor het Monumentenfonds. Samen met Jan Battjes buigt hij zich over aanvragen die bij de vereniging binnenkomen voor een bijdrage aan het restaureren van monumenten in de provincie Groningen. Criteria hiervoor zijn dat het monument publiekelijk toegankelijk is en dat de bijdrage van Stad en Lande voor een afgerond onderdeel wordt ingezet. In het verleden is het herstel van een groot aantal rouwborden, grafstenen en hekwerken van borgen en begraafplaatsen meegefinancierd.

Gezocht:

commissielid Monumentenfonds

De commissie zoekt een derde persoon! Vooral iemand die de zuidwest hoek van de provincie wil representeren in het Monumentenfonds. Een ieder die interesse heeft, kan contact opnemen via info@stad-lande.nl of (0596) 55 19 91.

Groninger historische canon

De voorbereidingen rond de samenstelling van de boegbeelden en ijkpunten van de Groninger geschiedenis is in volle gang. Bij het ter perse gaan van de Nieuwsbrief was nog geen datum voor de bijeenkomst rond dit thema bekend. Voor actuele informatie: www.stad-lande.nl of www.huisvandegroninger-cultuur.nl.